

De AP-opleidingsevaluatie: de kwaliteit van onze opleidingen in kaart

Om de kwaliteit van haar professionele bacheloropleidingen te borgen startte AP in 2015 met de AP-opleidingsevaluatie. Centraal hierbij staat de kwaliteitsontwikkeling van de opleiding, waarbij inzicht verwerven, verbeteracties stellen en kwaliteit borgen kritische succesfactoren zijn. Deze AP-opleidingsevaluatie omvatte een (bijna) jaarlijkse thematische evaluatie van de opleidingen. Via zeven thema's¹ werden kwaliteitskenmerken² van opleidingen geëvalueerd en geborgd. Een commissie van zowel interne als externe evaluatoren beoordeelde aangeleverde (leer- en toets)materiaal en ging in gesprek met de opleidingsverantwoordelijken, lectoren, studenten, alumni en het werkveld. De bevindingen en overwegingen werden in een verslag bezorgd aan de opleiding waarna een publieke informatiefiche opgemaakt werd die men op de AP-website kon raadplegen.

Op basis van de evaluatie van deze methodiek en een project in het kader van de AP-Strategie 2021-2025 werd een nieuwe methodiek uitgewerkt die opstart vanaf 2022-2023: de regie 2.0. Ter afronding van de AP-opleidingsevaluatie zijn in onderstaand overzicht alle publieke infoches van deze opleiding gebundeld.

Een analyse die leidt tot een actieplan

Op basis van de suggesties en verplichte werkpunten uit de AP-opleidingsevaluatie formuleerde de opleiding actiepunten/verbeteracties. De opleiding werd bij de formulering en uitvoering van haar acties ondersteund door de bevoegde algemene diensten.

Overzicht van de belangrijkste ondernomen acties door deze opleiding:

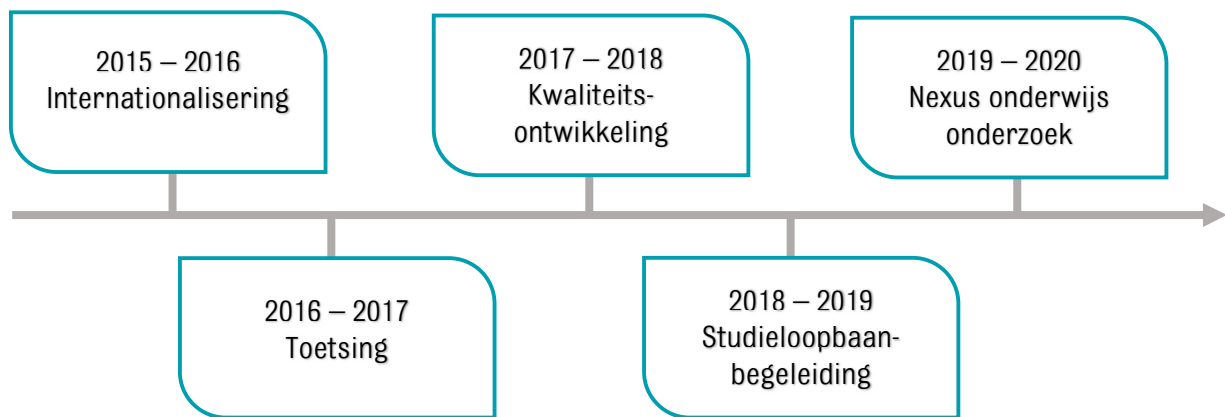
- Via het proces **curriculumwijziging**:
 - o (2017-2018) Andere invulling opleidingsonderdeel "De (ortho)(ped)agogische praktijk in een internationale context" (cf. opleidingsevaluatie in 2015-2016). Implementatie internationale week. De eerste voorbereiding voor een grotere curriculumwijziging o.a. n.a.v. inkanteling HB05-opleidingen in de hogeschool.
 - o (2018-2019) Curriculumwijziging beperkt zich in eerste instantie tot de eerste 90 studiepunten van de opleiding. Argumenten die ten grondslag liggen aan het ontwerp en de uitwerking van de curriculumwijziging komen o.a. voort uit focusgroepen, opleidingsevaluaties, omgevingsanalyse en de strategische thema's van de opleiding. Het betreft een wijziging van aantal studiepunten van enkele opleidingsonderdelen, het splitsen van een groot opleidingsonderdeel, de wijziging van de naam van enkele opleidingsonderdelen, de wijziging van onderwijsperiode van enkele opleidingsonderdelen, een nieuw opleidingsonderdeel en enkele kleinere inhoudelijke bijstellingen.
 - o (2021-2022) Het nieuwe curriculum wordt gradueel ingevoerd. Curriculum is aangepast aan het nieuwe competentiemodel en de nieuwe OLRs, ook het verschil met de graduaatsopleiding werd zichtbaarder gemaakt. Implementatie van het kameleonmodel als rode draad en onderbouwing van het didactisch concept. Het gaat voornamelijk om wijziging in de laatste 90 studiepunten. De opties en keuzetrajecten zullen wijzigen alsook de verkorte trajecten, vervoltrajecten en 4-jarige traject.
- Via **toetsbeleid**:
 - o De beoordelingsformulieren voor holistische toetsing met meerdere beoordelaars werden verfijnd (opleidingsonderdelen stage en project). Hiervoor werd naar good practices gekeken bij andere opleidingen.
 - o Er werd een systematiek ontwikkeld om toetsmatrijzen op te stellen voor nieuwe opleidingsonderdelen.
 - o Alle toetsmatrijzen zijn volledig opgenomen in de AP-competentiematrix.

¹ Didactisch concept en OLR, onderwijsproces, toetsing, internationalisering, nexus onderwijs-onderzoek, kwaliteitsontwikkeling, studieloopbaanbegeleiding

² De kwaliteitskenmerken zijn een vertaling van elementen uit de ESG (European Standards and Guidelines for Quality Assurance) die kwaliteitsvol hogeronderwijsopleidingen typeren en een vertaling van de visie van AP.

- De **overlegstructuur** werd geëvalueerd en aangepast. Hierbij werden de deelnemers en te agenderen bespreken punten verder gespecificeerd.
- De **werkveldcommissie** werd uitgebreid en meer gedifferentieerd samengesteld. Hiervoor werden verschillende actoren in het orthopedagogisch werkveld rechtstreeks aangesproken met de vraag om deel te nemen aan en lid te worden van deze commissie. Dit leverde nieuwe leden op, waaronder ook alumni. Deze nieuwe leden situeren zich op verschillende echelons binnen organisaties: zowel leden in een leidinggevende functie, alsook leden met meer uitvoerende taken. Ook de werking van de werkveldcommissie werd onder de loep genomen. Zo werden er dialoogtafels geïmplementeerd waarbinnen lectoren en studenten met de werkveldpartners in gesprek gaan over verschillende thema's m.b.t. het curriculum.

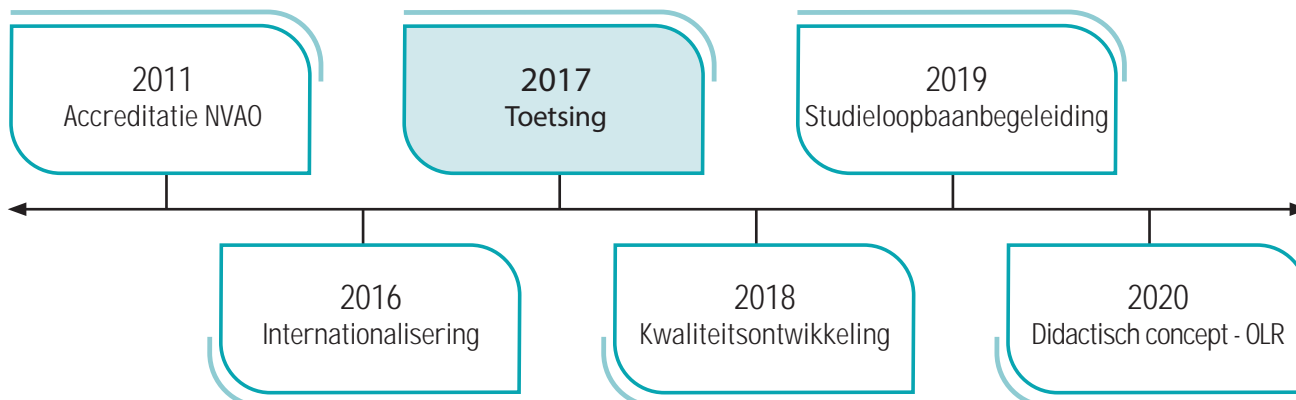
Kalender³

³ De oorspronkelijke planning zoals terug te vinden in onderstaande publieke infofiches werd bijgestuurd n.a.v. feedback van de opleiding, voorbereiding op een eventuele visitaties, afronding van de AP-opleidingsevaluatie, ...

KWALITEITSFICHE

PROFESSIELE BACHELOR IN DE ORTHOPEDAGOGIE

TOETSING

Kwaliteitsvolle toetsing is een essentieel onderdeel van goed onderwijs. Bovendien is correcte toetsing noodzakelijk om de waarde van het diploma te garanderen. De kennis, het inzicht en de vaardigheden van studenten moeten dan ook op een valide en betrouwbare manier geëvalueerd worden. Daarnaast zijn feedback en het kunnen leren van een toets een belangrijk element in het leerproces van een student. Het is dan ook belangrijk dat de beoordelingsprocedures duidelijk en transparant zijn voor studenten en beoordelaars.

SAMENSTELLING COMMISSIE

Voorzitter:

Liene Geeraerts, AP Hogeschool

Secretaris:

Sonja Spee, AP Hogeschool

Externe onderwijskundige:

Lies Van Winkel, Erasmushogeschool Brussel

Extern opleidingshoofd:

Wouter Leplae, Hogeschool Vives

Externe werkveldeskundige:

Lieve Pannemans, DVC Sint-Jozef

GESPREKSPARTNERS

Opleidingsverantwoordelijken

Studenten

Lectoren

Werkveldcommissie (16.03.2017)

INTERNE VOORBEREIDENDE ANALYSE

Dienst Onderwijsontwikkeling en -innovatie

Beleidsadviseur onderwijs

Dienst Onderwijs- en studentenadministratie

Dienst Kwaliteit, planning en organisatie

DOCUMENTATIE

Opleidingskaart

Kwaliteitskaart

Leer- en toetsmiddelen

ECTS-fiches

Onderwijs- en examenreglement

KWALITEITSCRITERIA

1. De toetsing is **valide** opgezet: de toetsvormen en het toetsprogramma zijn geschikt om na te gaan en aan te tonen dat de beoogde leerresultaten (eindcompetenties) en de leerdoelen van de opleidingsonderdelen zijn bereikt.
2. De beoordelingsprocedures zijn **betrouwbaar** opgezet. De toetsvragen en –opdrachten zijn eenduidig geformuleerd. De subjectiviteit van de beoordelaar wordt zoveel mogelijk uitgesloten. Er worden meetbare criteria als leidraad gebruikt bij de beoordeling.
3. De beoordelingsprocedures zijn voor de studenten **transparant** en duidelijk beschreven.
4. De opleiding wordt afgesloten met (een) **geïntegreerd(e)** toets(en) die de beoogde leerresultaten (eindcompetenties) omvat(ten). Bij de beoordeling hiervan worden externe deskundigen betrokken. De opleidingsstaf bewaakt het gerealiseerde niveau van de opleiding.
5. **Het onderwijs- en examenreglement** en administratieve procedures ondersteunen de opleidingen bij hun zorg voor de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van beoordelingsprocedures.

STERKE PUNTEN

- De opleiding getuigt van een heel sterk kwaliteitsdenken.
- De opleiding maakt gebruik van gevarieerde toetsvormen, meerdere toetsmethoden en toetsmomenten per opleidingsonderdeel.
- De opleiding bewaakt de betrouwbaarheid van de toetsing door voor elk onderdeel van de toetsing een verbeter sleutel of beoordelingsformulier te voorzien.
- De opleiding maakt gebruik van reële casussen bij de toetsing.
- De opleiding garandeert de transparantie en betrouwbaarheid van de toetsing. Dit door het vermelden van verbeter sleutels bij de toetsing en het werken met toetsingsformulieren.
- Om de betrouwbaarheid en transparantie van meerkeuzetoetsen te garanderen, werkte de opleiding een handleiding uit die alle lectoren op dezelfde manier gebruiken.
- De opleiding heeft een mooie systematiek uitgewerkt om jaarlijks elk OLOD te evalueren en bij te sturen. Hierin kan zij een voorbeeld zijn voor andere opleidingen.

VERPLICHTE WERKPUNTEN

- De opleiding moet de totstandkoming van het toetsresultaat inzichtelijker maken door:
 - Het verfijnen van beoordelingsformulieren voor holistische toetsing met meerdere beoordelaars.
 - Het formaliseren van overleg in kader van toetsresultaten.

SUGGESTIES

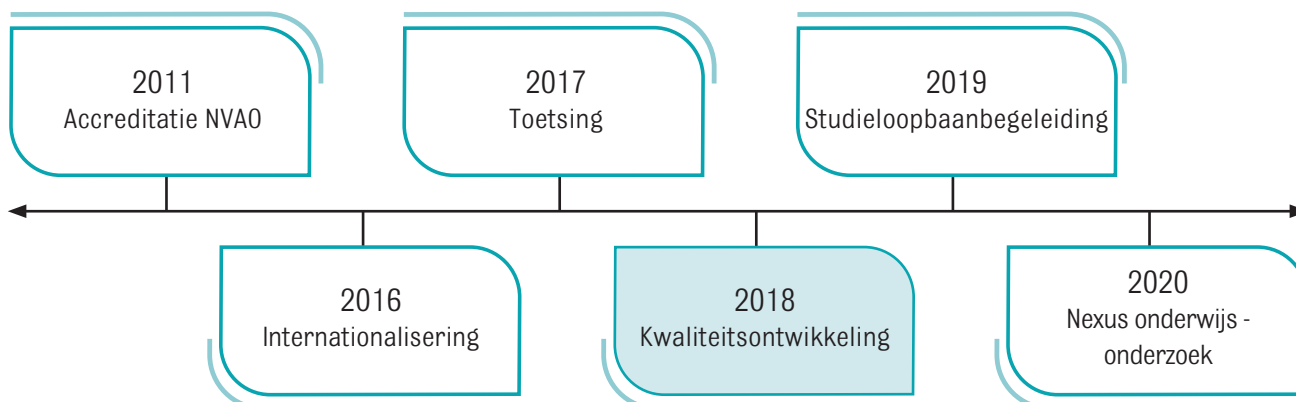
- De commissie raadt de opleiding aan om inspiratie te zoeken voor good practices bij andere opleidingen, zowel binnen als buiten de hogeschool.
- De opleiding kan naar meer systematiek zoeken voor de diversiteit aan toetsmatrijzen.
- De commissie adviseert de opleiding om meer gedetailleerde beoordelingsformulieren uit te werken.

EEN ANALYSE DIE LEIDT TOT EEN ACTIEPLAN MET CONTINUE OPVOLGING

Net zoals alle opleidingen van de AP Hogeschool maakt de opleiding **Orthopedagogie** een jaarlijkse stand van zaken op en formuleert ze naar aanleiding van de resultaten van de AP opleidingsevaluatie verbeteracties in haar jaaractieplan. De realisatie van deze verbeteracties wordt opgevolgd door de AP Hogeschool via een BeleidsOpvolgingsSysteem. De effectiviteit en kwaliteit van de bijsturingen wordt niet alleen geëvalueerd bij de volgende ronde van dit evaluatiethema, maar eveneens bij het thema Kwaliteitsontwikkeling van de AP-opleidingsevaluatie.

KWALITEITSFICHE

PROFESSIELE BACHELOR IN DE ORTHOPEDAGOGIE

KWALITEITSONTWIKKELING

De commissie evalueert de aanwezige kwaliteitscultuur in de opleiding. Ze gaat na hoe de opleiding haar beleid op systematische wijze monitort, daar waar nodig bijstuurt en stelselmatig aan kwaliteitsontwikkeling doet.

SAMENSTELLING COMMISSIE

Voorzitter:

Evy De Bie, AP Hogeschool

Secretaris:

Carolien Cuyt, AP Hogeschool

Externe domeindeskundige:

Lies Praet, Universiteit Gent

Externe domeindeskundige:

Vera Pletinckx, Artevelde Hogeschool

GESPREKSPARTNERS

Opleidingsstaf

Lectoren

Studenten

INTERNE VOORBEREIDENDE ANALYSE

Dienst Kwaliteit, planning en organisatie

DOCUMENTATIE

Opleidingskaart

Kwaliteitskaart

KWALITEITSCRITERIA

1. De opleiding heeft een uitgeschreven en/of uitgebeelde visie, die door het team wordt gedragen.
2. De opleiding heeft een strategisch plan waarin de strategische en operationele doelen richting geven aan de toekomst van de opleiding.
3. De opleiding beschouwt haar belanghebbenden als uitgangspunt bij haar beleid.
4. De opleiding monitort haar strategisch beleid op systematische wijze en stuurt bij waar nodig.
5. De opleiding monitort haar dagelijks beleid op systematische wijze en stuurt bij waar nodig.

STERKE PUNTEN

- De opleiding beschikt over geëngageerde en betrokken lectoren die de missie en visie van hun opleiding hoog in het vaandel dragen. Er wordt samengewerkt om de opleiding verder te doen groeien.
- De opleiding werkt op een gestructureerde, systematische en overzichtelijke manier aan haar doelen.
- Studenten krijgen een prominente plaats binnen de opleiding. Er wordt duidelijk belang gehecht aan hun mening (bv. 50% van de leden van de opleidingsraad zijn studenten).
- De opleiding heeft een eerlijke analyse van zichzelf gemaakt en heeft zicht op haar verbeterpunten.

VERPLICHTE WERKPUNTEN

- De opleiding dient bij de kwaliteitsontwikkeling verder in te zetten op het stellen van prioriteiten in haar ambitieuze plannen.
- De commissie stelt dat de opleiding haar belanghebbenden vroeger kan betrekken bij de verdere ontwikkeling van missie en visie.
- De opleiding moet de samenstelling en werking van de werkveldcommissie herbekijken.

SUGGESTIES

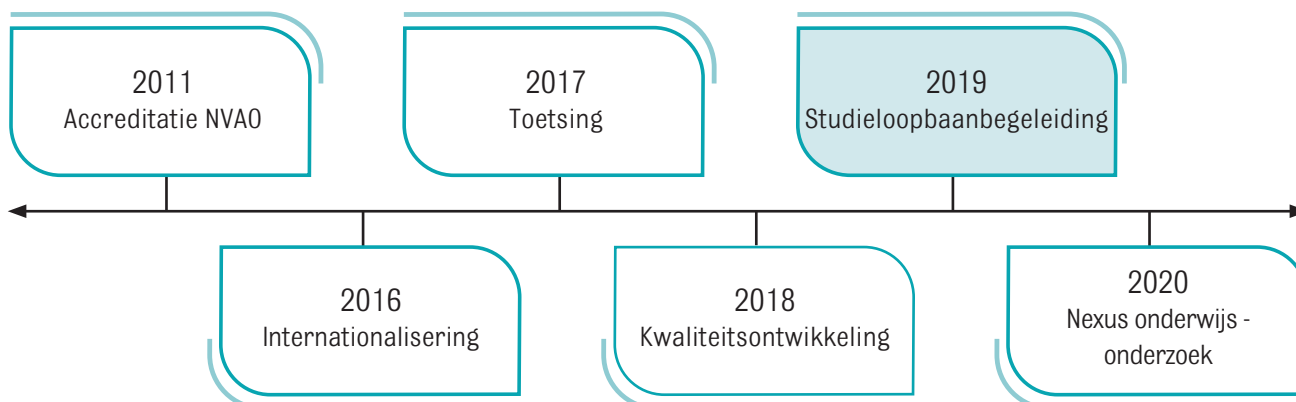
- De commissie adviseert de opleiding om de nieuwe overlegstructuren en de daaraan gekoppelde informatiedoorstroming te evalueren en gepast bij te sturen.

EEN ANALYSE DIE LEIDT TOT EEN ACTIEPLAN MET CONTINUE OPVOLGING

Net zoals alle opleidingen van de AP Hogeschool maakt de opleiding **Orthopedagogie** een jaarlijkse stand van zaken op en formuleert ze naar aanleiding van de resultaten van de AP opleidingsevaluatie verbeteracties in haar jaaractieplan. De realisatie van deze verbeteracties wordt opgevolgd door de AP Hogeschool via een BeleidsOpvolgingsSysteem. De effectiviteit en kwaliteit van de bijsturingen wordt tevens geëvalueerd bij de volgende ronde van dit evaluatiethema.

KWALITEITSFICHE

PROFESSIELE BACHELOR IN DE ORTHOPEDAGOGIE

STUDIETOELOOAANBEGELEIDING

Studietoelooaanbegeleiding (SLB) is een ruim begrip waaronder verschillende ondersteunings- en begeleidingsactiviteiten voor studenten vallen (bv. individuele begeleiding van studenten, workshops in klasverband, taalbeleid...). Elke opleiding bouwt haar eigen aanbod in studietoelooaanbegeleiding uit om zo een antwoord te bieden op het vraagstuk rond instroom, doorstroom en uitstroom van de studenten binnen deze opleiding.

SAMENSTELLING COMMISSIE

Voorzitter:
Evy De Bie, AP Hogeschool

Secretaris:
Karen Muysshondt, AP Hogeschool

Externe domeindeskundige:
Annemie De Rouck, Erasmushogeschool

Interne domeindeskundige:
Gert Christens, AP Hogeschool

Student:
Helena Cortens, AP Hogeschool

GESPREEKSPARTNERS

Gespreksgroep bestaande uit het opleidingshoofd en 8 medewerkers betrokken bij studietoelooaanbegeleiding
6 studenten

INTERNE VOORBEREIDENDE ANALYSE

Studentgerichte diensten
Dienst kwaliteit, planning en organisatie

DOCUMENTATIE

Opleidingskaart
Kwaliteitskaart

KWALITEITSCRITERIA

1. De opleiding voorziet in ondersteuning en begeleiding gekoppeld aan het didactisch concept.
2. De opleiding stemt haar ondersteunings- en begeleidingsaanbod af op een behoefteanalyse bij haar studenten.
3. De opleiding biedt concrete en toegankelijke dienstverlening voor alle studenten rond (her)oriëntering, studiebegeleiding, trajectbegeleiding, individuele aanpassingen en gerichte doorverwijzing bij psychosociale problemen.
4. De aanspreekpunten studieloopbaanbegeleiding van de opleiding registreren systematisch hun begeleidings- en ondersteuningsactiviteiten. Zij sturen hun aanbod op basis daarvan bij.

STERKE PUNTEN

- Studenten worden quasi op maat begeleid en ondersteund door een complementaire aanpak binnen én buiten het curriculum.
- De begeleidingscolleges en proefexamens in de eerste trajectschijf zijn mooie voorbeelden die veel impact hebben. Het tutoraat is tevens een mooi initiatief.
- Er wordt zowel ingezet op ondersteuning in de beginfase van de opleiding als in de uitstroombfase.
- De opleiding heeft een sterk uitgebouwd aanbod dat gekoppeld is aan haar didactisch concept en de visie op SLB van de hogeschool. Er is een sterke kwaliteitscultuur aanwezig die de opleiding in staat stelt om haar werking te analyseren, te borgen en bij te sturen.
- Quasi alle medewerkers van de opleiding spelen 'kort op de bal' waardoor studenten snel naar het juiste initiatief worden doorverwezen.
- Studievaardigheden zijn op vele manieren geïntegreerd in het curriculum.

VERPLICHTE WERKPUNTEN

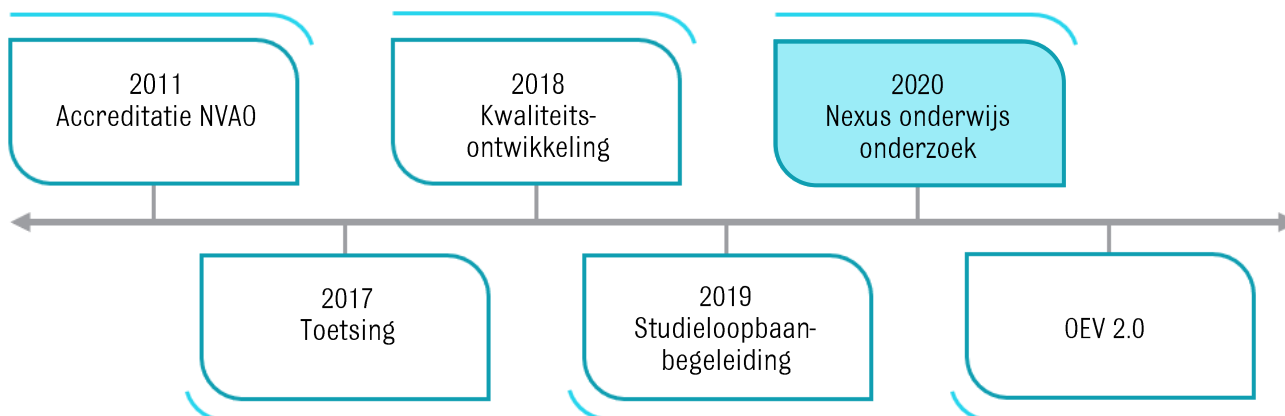
- /

SUGGESTIES

- De commissie adviseert de opleiding om:
 - de algemenere informatie en communicatie rond de initiatieven te bekijken zodat studenten, waaronder ook zij-instromers, voldoende op de hoogte zijn en blijven van het volledige aanbod;
 - te bekijken hoe de piekbelasting binnen de trajectbegeleiding kan opgevangen worden.

EEN ANALYSE DIE LEIDT TOT EEN ACTIEPLAN MET CONTINUE OPVOLGING

Net zoals alle opleidingen van de AP Hogeschool maakt de opleiding **Orthopedagogie** een jaarlijkse stand van zaken op en formuleert ze naar aanleiding van de resultaten van de AP-opleidingsevaluatie verbeteracties in haar jaaractieplan. De realisatie van deze verbeteracties wordt opgevolgd door de AP Hogeschool via een BeleidsOpvolgingsSysteem. De effectiviteit en kwaliteit van de bijsturingen wordt tevens geëvalueerd bij de volgende ronde van dit evaluatiethema, maar eveneens bij het thema Kwaliteitsontwikkeling van de AP-opleidingsevaluatie.

Omwille van de COVID-19-maatregelen werd een alternatieve procedure uitgevoerd voor de opleidingsevaluaties van academiejaar 2019-2020. Op basis van het toegestuurd materiaal van de opleiding noteerden commissieleden sterke punten en vragen. Deze voorbereidingen werden samengebracht in één verslag en integraal aan de opleiding bezorgd. De dienst Kwaliteit, Planning en Organisatie besprak dit verslag digitaal met de opleiding. Op deze manier werd in overleg een samenvatting (eindverslag) opgemaakt met vermelding van de sterke punten, werkpunten en suggesties.

NEXUS ONDERWIJS-ONDERZOEK

Afgestudeerde bachelors komen meer en meer terecht in kennisintensieve bedrijven of organisaties. Het is dan ook cruciaal dat de opleiding haar studenten opleidt tot creatieve en innovatieve talenten die in staat zijn om onderzoekend aan de slag te gaan om zo nieuwe kennis te genereren. Deze opdracht kan enkel gerealiseerd worden indien er binnen de opleiding een nauwe verbondenheid is tussen onderwijs en onderzoek. Om deze reden streeft AP naar een brede uitbouw van praktijkgericht onderzoek binnen elke opleiding. Resultaten en methoden van onderzoek worden geïntegreerd in de curricula en via het verrichten van onderzoek kan de vakinhoudelijke expertise en onderzoekscompetenties van het onderwijzend personeel verder ontwikkelen.

SAMENSTELLING COMMISSIE	GESPREKSPARTNERS
<p>Voorzitter: Evy De Bie, AP Hogeschool</p> <p>Secretaris: Carolien Cuyt, AP Hogeschool</p> <p>Externe domeindeskundige: Jozefien Borms, Hogeschool Gent</p> <p>Interne domeindeskundige: Tom Peeters, AP Hogeschool</p>	<p>Opleidingshoofd</p> <p>Lector/inhoudelijk coördinator leerlijn onderzoek</p>
INTERNE VOORBEREIDENDE ANALYSE	DOCUMENTATIE
<p>Dienst Onderzoek en internationalisering</p>	<p>Opleidingskaart</p> <p>Kwaliteitskaart</p> <p>Leer- en toetsmiddelen</p>

KWALITEITSCRITERIA

1. De beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten (eindcompetenties) zijn expliciet gericht op het verwerven van onderzoeksvaardigheden. Hieronder valt voor de professionele bachelor: het beroep uitoefenen met behulp van toegepaste onderzoeksresultaten en kritische reflectie.
2. Binnen de opleiding lopen er onderzoeksprojecten. Deze projecten hebben een aantoonbare meerwaarde voor het onderwijs.

STERKE PUNTEN

- De opleiding maakte een mooie vertaling van de algemene eindcompetenties naar opleidingsspecifieke leerresultaten. Het verwerven van onderzoeksvaardigheden werd expliciet opgenomen en het bezitten van een onderzoekende houding werd vertaald naar de opleiding.
- De onderzoeksleerlijn is goed opgebouwd en zet in op een combinatie van expliciete instructie en geïntegreerde toepassingen in de praktijk. Deze leerlijn bestaat uit drie opleidingsonderdelen waarin alle aspecten van de onderzoekscyclus stapsgewijs aan bod komen. Opdrachten binnen deze leerlijn vertrekken zoveel mogelijk vanuit de beroepscontext.
- Er is een mooie wisselwerking tussen het onderwijs en het onderzoek in de opleiding. De lopende (en afgelopen) projecten hebben een aantoonbare impact op het onderwijs door het integreren van onderzoeksresultaten en het toepassen van output in het curriculum en/of in enkele olod's.

VERPLICHTE WERKPUNTEN

/

SUGGESTIES

- Veranker de sterktes die er nu zijn in het nieuwe curriculum.
- De commissie ondersteunt de plannen van de opleiding om de nexus onderwijs-onderzoek te verstevigen in het nieuwe curriculum.
- De commissie is zich ervan bewust dat het genereren van middelen voor onderzoek binnen de sector van de opleiding geen gemakkelijke klus is. Zij erkent de inspanningen die de opleiding doet om deze middelen toch te bekomen en moedigt de opleiding aan om hierop te blijven inzetten.

EEN ANALYSE DIE LEIDT TOT EEN ACTIEPLAN MET CONTINUE OPVOLGING

Net zoals alle opleidingen van de AP Hogeschool, maakt de opleiding Orthopedagogie een jaarlijkse stand van zaken op en formuleert ze, naar aanleiding van de resultaten van de AP opleidingsevaluatie, verbeteracties in haar jaaractieplan. De realisatie van deze verbeteracties wordt opgevolgd door de AP Hogeschool via een BeleidsOpvolgingsSysteem. De effectiviteit en kwaliteit van de bijsturingen wordt niet alleen geëvalueerd bij de volgende ronde van dit evaluatiethema, maar eveneens bij het thema Kwaliteitsontwikkeling van de AP-opleidingsevaluatie.